

Elfizetési árak:
 Egész évre 10.— frt
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy hónapra 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Főpiacz, a város-
 házzal szemben.

Hirdetések:
 Egy hasábos példát
 soronként 5 kr-ával
 számítatnak.

Bánffy és az ellenzék.

Írta: Koncz Ákos.

Menyháza, augusztus 16.

A bécsi lapok éretlenül támadják a magyar kormányt, különösen pedig Bánffy báró miniszterelnököt, ki nem adja be derekát a kiegyezés kérdésében és minden vonalon megvédelmezi a magyar állam érdekeit.

A német lapokon nem csodálkozunk. Egyrészt megszoktuk izetlenkedéseiket, másrészt ismerjük azt a tehetetlen mérget, mely előnti őket, valahányszor Magyarország haladásáról, erősödéséről és önállóságáról hallanak. Szomszédunk ugyan az osztrák, de barátunk helyett ellenségünk, jóakarattal irántunk egy szemér sines benne, holott ahhoz a nagysághoz, mely az osztrák-magyar monarchiának súlyt kölcsönöz, mi magyarok is bizonyára hozzájárultunk s nélkülünk a Lajthán tul aligha mentek volna annyira, mint velünk karöltve haladván.

No, de mint említettük az osztrák hangulaton nem csodálkozunk. Megszoktuk, nem félünk tőle és legfeljebb megmosolyogjuk azt az erőlködést, melylyel tépdessni akarja az osztrák sógor a mi fejünk koronáját. Ellenben csodálkozunk a magyar ellenzéki sajtó nagy részén, mely együtt veri a nagy dobort azzal az osztrák sajtóval, melyet azelőtt gyalázott és leverte minden egyes alkalommal a föld poráig.

Igen! Az ellenzéki lapok leg-
 többje üti Bánffy báró miniszter-
 elnököt. Üti éppen akkor, midőn
 a magyar miniszterelnök Magyar-
 országon javára dolgozik. Üti
 akkor, midőn az a sokat gunyolt
 államférfi a sarkára áll és kije-
 lenti, hogy a kiegyezés kérdésé-
 ben a magyar állam jogából nem
 ad fel egy jottát sem. Üti akkor,
 midőn a magyar miniszterelnök
 energiával utasítja vissza az osztrák-
 kok tulköveteléseit.

El kellene némulni az ócsár-
 lás szavának akkor, midőn egy
 kormány a nemzet javáért dolgo-
 zik. Ezt parancsolja az udvarias-
 ság, a méltányosság és igazság.
 Ha a nemzet java ellen cseleked-
 nek az a miniszterelnök, akkor
 nem volna szavunk az ellenzéki
 lapok sajtóságos modora ellen,
 sőt mi is egy táborba szállnánk
 velük, de így lehetetlen, hogy
 meg ne botránkozzunk azok eljá-

rása felett, kik egy miniszterel-
 nököt, csak éppen azért, mert ma
 divat bizonyos vonalon a minisz-
 tereket ócsárolni, folyton támad-
 ják, támadják annyi izetlenséggel,
 amennyi talán még akkor is sok
 volna, ha az a kormány összetett
 kezekkel nézné a magyar állam
 feje fölé tornyosuló veszélyeket.

Szerencsére azonban Bánffy
 báró nem veszi el kedvét ezen
 ádáz támadások közepett. Nyugodt
 temperamentumu, bölcs ember, kit
 a szunyogok dongása nem rémit
 el. Dolgozik nemzete javáért, vé-
 delmezve jogait, vitális érdekeit.
 Munkája biztos eszközei nemese-
 k és éppen azért célját el is éri.
 Nem kürtölteti sikereit, mert tudja,
 hogy e sikerek elérése komoly
 kötelessége azon magas állásnak,
 melyet a felség bizalmából élvez.
 Azt is tudja, mivel tartozik nem-
 zetének, melynek óriási többsége
 kormányzati elveit helyesli. A
 bizalom és a nemzet szeretete
 megacézolja erejét, fokozza mun-
 kakedvét, becsületes törekvését.
 Az ellenzéki sajtó esatakiáltása
 pedig elvész a nagy világban s
 visszhangot legfeljebb csak azon
 kevesek lelkében kelt, kiknek
 álmái vannak csak, de nincs hely-
 es politikájuk. Az álom szép,
 de mit ér azzal egy nép, egy
 nemzet, melynek örök törvénye a
 haladás. Ennek tetterős, öntuda-
 tos, realis politika kell, mert e
 nélkül álmái kedvéért feláldozza
 a küzdelmes évek számtalan si-
 kereit.

Ne bántsa az ellenzéki sajtó
 a miniszterelnököt. Ő a legjobb
 uton halad. Azon az uton, melyen
 szórják szét a nemzet jogait.
 Sohse igazgassa őt az ellenzék,
 majd halad ő a maga útján. És
 mindenekelőtt legyen igazságos.
 Ne zárja le szeméit a sikerek
 előtt, hanem ismerje be már egy-
 szer az érdemeiket.

Vagy ha ehhez nincs elég
 lelki ereje, akkor legalább hall-
 gasson és ne ócsároljon minden-
 kit, aki nem hajlik meg népbol-
 dogító eszméi előtt. Nem szabad
 ámitóknak lenni azoknak, kik
 mindig a nemzet javát hordják
 ajkaikon. Ismerjék be, hogy nem-
 csak az ő táboruk termi a gon-
 dolkodó politikusokat, a nemzet
 igaz fiait, hanem azok közt is
 vannak önzetlenek, kik az ellen-
 zék kedves szójárása szerint a
 husos fazekak mellett ülnek.

A kiegyezés kérdésében Bánffy
 báró a nemzet szívére tette fülét
 s kihallgatta, hogy mi annak a
 kivánsága. És megtudva azt, lan-
 kadatlan buzgósággal, államférfiui
 bölcsességgel igyekeznek azt meg-
 valósítani.

Es ezen becsületes törekvésé-
 ért cserébe az ellenzék támadás-
 sal, gyanúsítással felel. Szerencse
 azonban, hogy a nemzet nagy
 zöme nem ül fel a csillogó álom-
 képeknek, a czifrábnál czifrább
 szavaknak, hanem a tetteket, a
 sikereket mérlegeli és egész ere-
 jével támogatja azt a helyet, a
 nemzet jogait egyedül megvédő
 politikát, melyet Bánffy Dezső
 báró követ.

Es hiszszük, hogy a minisz-
 terelnököt ezen munkájában nem
 zavarják meg a Zoilusok, kik
 minden fennálló kévét szeretnek
 ledöntögetni.

Uj városháza!

— Felebbezés a 65000 forintos átala-
 kitás ellen. —

A városi közgyűlés ama határozatát,
 amelylyel a városháza keleti szárnyának
 átalakítása és az egész ócska épületnek
 kijavitása 65000 frt költséggel elrendel-
 tetett, Komlóssy Arthur főjegyző feleb-
 bezéssel támadta meg, kérvén e határo-
 zatnak megsemmisítését.

A felebbezés ivekre terjedő indoko-
 lását lehető rövidséggel az alábbiakban
 foglalhatjuk össze:

1., A nagy városok a városháza épi-
 tésével mindenütt monámentális alkotásra
 törekzenek, amely kifejezze az illető vá-
 ros jellegét, tekintélyét, amelylyel impon-
 náljon. A városi székházaknak ezen karak-
 ter mellett olyanoknak kell lenniök, hogy
 a városi összes hivatalokat lehetőleg köz-
 pontosítsák s a közönség és a tisztviselők
 kényelmének megfelelő és tágas
 helyiségekkel, valamint a társadalmi és
 kulturális mozgalmak, intézmények befogad-
 ására alkalmas tanácskozó termekkel
 birjanak, nem hiányozván belőlük a városi
 könyvtár és muzeum elhelyezésére szol-
 gáló termek sem.

A 60 évvel ezelőtt épült egyemele-
 tes városházának második emelettel kibő-
 vítése végett 1888. óta folyó kísér-
 letek bizonyítják, hogy ezen épület már
 régóta nem felel meg a város igényei-
 nek, sem méltóságának. Midőn az Adriányi
 és Hawranek-féle terv mint czélszerűtlen
 megbukott, a tanácsot arra utasította a
 közgyűlés, hogy a városházának kibővítése,
 átalakítása, esetleg *ujjonnan felépítése*
 iránt tegyen újabb előterjesztést.

2., Mindenki azt várta ezen utasítás
 után, hogy alapjából ujonnan felépítendő 2
 esetleg 3 emeletes monámentális városháza
 építése fog javasoltatni. mégis a főmérnök
 újra az Adriányi—Havranak féle megol-
 dást ajánlotta, melyen a közgyűlés felhábo-
 rodott és újabb előterjesztést kíván. A
 véleményadásra felhívott építési bizottság
 Dobieczyki Sándor, Latinovics Mihály és

Aczél Géza szakértőket bizta meg, hogy indokolt véleményét adjanak a székház ujonnan felépítésére. A két első szakértő határozottan az ujonnan építés híve, míg Aczél Géza csak azon esetben térne el a Havranekféle tervtől, ha az ujonnan építés költségeit a közgyűlés bőkezűleg szavazná meg s azok törlesztése jövedelem által biztosíthatnák.

3., De hiába vártuk a három kitűnő szakférfiuból alkotott küldöttség munkálatának beadását 1897. óta, a küldöttség felebbező tudomása szerint még csak össze sem hivatott, hiába sürgette a közvélemény.*) Az idő elteltén, ismét a kapkodás terére léptünk, a Hungária bérleti ideje lejártának közelsége miatt.

4., E közben a városháza építési alapja 275000 frtra növekedett s előtérbe lépett a Simonffyutca elejének a kiépítése, melyre a fenti alaptól költsön vétünk 210000 frtot, — megmaradt tehát még 65000 frt. Ezzel akarjuk most megoldani a városháza átalakításának a kérdését, — a már ismert módon. A városi főszámvevőnek egy gondolat villant át az agyán s megszületett az 1258/1898 sz. a. beadványa s az erre hozott tanácsi végzés, mely teljesen figyelmen kívül hagyva a Dobieczki-Latinovics-Aczél féle kiküldetést, megalakította a Körner-Szabó-Aczél-küldöttséget.

Szabó József főszámvevő ezen ötsornyi beadványán alapszik tehát az egész eljárás és valóban bámulatot keltő dolog hogy ily ötletszerű eszmények fölvetésével egyszerre romba döntessenek annyi évek keserves munkálatait s annyi ezrekre menő kiadások, költségek vesszenek oda visszatérülhetetlenül — s a mi fő, — a városházépítési alap, semmissétek meg egyszerre teljesen.

5., Kidobott pénz tehát ez a 65000 frt; — s ezen kívül legalább is félszázadra elodázta a város székházának az építését. Az átalakítás terve pedig igen szerencsétlen, — mert a mérnöki hivatalon kívül még a tisztí főügyész a főorvos, alügyész,

*) Tudomásunk szerint egy építési bizottsági ülésen Márk Endre biz. tag ur is sürgetteeküldöttséget, illetve tanácsot. Szerk.

rendőrfőkapitányság, erdőmester, felügyelő bizottság, városi vegyes kerületi orvosok, árvaszéki ülnökök és jegyző, bejelentési hivatal, mértékitelesítő, városgazda s több más tisztviselő elhelyezéséről nem gondoskodik. Megszünteti a nagyon szükséges kistanácsstermet s teljesen figyelmen kívül hagyja a városi könyvtárt és muzeumot, amelyek a Havranek-Adriányi féle tervben mind befoglaltattak.

6., A czél tehát nincs elérve azon irányban, hogy a 65000 frtos átalakítással a most szerte széjjel szórva lévő hivatalok központosíttassanak. De pénzügyi szempontból sem állja ki a terv a kritikát. Ennek igazolására kimutatja a felebbezés, hogy a 7250 frt évi kiadás marad továbbra is a házipénztáron hivatali helyiségek bére czimén. Hol van tehát az az emlegetett megtakarítás?

7., Ha lemond a város új székház építéséről, — továbbra is sok költséggel kell tataroztatnia az ódon épületet; fizetnie a boltok után a jövedelmi adót, amelyek pedig új építés esetén legalább 10 évig elmaradnának. Továbbá megoldást nyerne a Kossuth utca torkolatának mind égetőbbé váló kiszélesítése; arról az emberöltőkre kihat, de merész eszméről nem is szólva, hogy az új városháza építése a Kossuth-utca és a Rózsater közt levő házecsoport kisajátításával kapcsolatban vitessék keresztül, — ami költséges volna mellett is kockázat nélkül való volna és nagyon érdekében állana a városnak.

De maradjunk csupán a városháza mostani telke mellett és ne dobjuk el a kínálkozó kedvező alkalmat, amidőn 50--60 éves törlesztéses költsön fölvétele által 500—600 ezer frtból egészen új diszes, Debreczen méltóságának megfelelő monumentális székházat nyerhetünk.

Az itt felsorolt, kivonatosan ismertetett indokok alapján kéri tehát a főjegyző a belügyminisztert, hogy a megfelebbezett közgyűlési határozatot megsemmisítse és a tanácsot arra utasítsa, hogy a korábban hozott közgyűlési határozatok és miniszteri rendeleteknek megfelelőleg a közohajt és közszükség-

letet szem előtt tartva Debreczen szab. kir. város nagysága, előkelősége és jövőben való dicsőségének emelésére a város székházának egészen újból felépítése iránt az előterjesztést mielőbb tegye meg.

A színházi bizottság ülése.

— A hármas bérletrendszer. —

Debreczen, augusztus 14.

Debreczen város színházbizottsága a közönséget érdeklő fontos ügyben tartott ülést tegnap. A bizottság tárgyalás alá vette Szentkirályi Tivadar és társainak azon javaslatát, mely szerint az eddigi két részre osztott bérletet aként óhajtják módosítani, hogy a bérlet közönség nagyobb számár aváló tekintettel, az évi bérletet a., b. és c. hármasrendszer szerint alakítsák át.

Az ülésről az alábbi tudósítás számol be:

Tegnap d. u. 4 órakor gyűlést tartott a színházi bizottság a városháza nagytanács termében Komlóssy Arthur elnöklete alatt. A gyűlésnek első tárgya, miután előbb a múlt ülés jegyzőkönyve olvastott fel, Komjáthy János színházi igazgatónak a Szentkirályi Tivadar és társai által indítványozott hármas bérletrendszerre vonatkozó nyilatkozatának tárgyalása volt.

A múlt gyűlés alkalmával ugyanis a színházi bizottság mielőtt érdemileg tárgyalta volna a kérdést, kiadta a színház igazgatónak, hogy aug. 15-ig feleljen reá. Komjáthy befelelésében helyesli a bizottság véleményét a 3-as bérletre vonatkozólag, úgy, hogy a bérletszám 65 lenne s így 195 bérletes előadás tartatnék. Nehézménynek csupán azt tekintti, hogy a jelenlegi páholybérlet nem kifogásolnák-e az újabb páholyrendszert. Együttal beadványa kapcsán megemlíti a színészet állandósításának kérdését is, melyre nézve ő már tervezetet is

TÁRCZA.

Mármarosból.

II.

A szép Mármarosnak kies fekvésű székvárosának csakugy az első pillantások alatt lekaptott képét adtam multkor tárczámban, amelyet oly szívélyesen fogadtak Mármarosban, hogy felbátorítva érzem magam, hogy ezen természeti kincsekben oly gazdag vármegyére lakosságával és ellesett szokásaival továbbra is foglalkozzam.

Az elszegényedésnek általam ecsetelt rajza nem egészen illik a vármegyére, sőt Mármaros Sziget egész lakosságára sem, a mennyiben vármegyében élő uri családok de meg a gazdálkodó oláhok közt is vannak igen számosan, akiket az Eg dusan megáldott javakkal és a megye urainak talán a legelsőbbek közt tündöklő nemesi koronáját, még nem rozsdásította el az azzal való nentörődömségnek közönye, mert ha valahol, ugy Mármarosban látszik, hogy az ősi nevek birtokosai teljes tudatában vannak azon erős mondásnak, hogy a „Nemesség kötelez“ — ezen öntudat érvényesülésének kell tulajdonítanunk azt, hogy a legősibb nevek birtokosai nem burkolóznak az álszemérem takarójába, hanem a férfias akarat és erős elhatározás díszére méltó erényeivel nagyon helyesen nem tartják lealázó dolognak, ha régi sőt történelmi nevekkal nem szégyenlik megragadni a kenyeret adó

pennát és ha kisebb hivatalokban is, de kétséggel szolgálják, legyen az községi, városi vagy megyei közügy biztos tudásával annak, hogy ezzel közvetve gyámolítják, erősítik, mindnyájunknak édes anyját, magyar Hazánkat, így válnak nemzeti ügyünknek védpontjaivá és a magyar nemzeti állam megalkotása czéljából vivot nagy harcok névtelen hőseivé.

Mert ott a védvonalon Mármaros kárpátjainak vihar sodorta rengetegei rejtette falvakban örök harcz folyik a magyar és oláhság között, amely harcz mint a föld gyomrában rejtőző tűz és víz ellenségeskedése rejtőzik s az csak legfeljebb egyes választások alkalmával lát napvilágot.

Sajnos jelenség, hogy talán éppen a magyarság szimulálásával a fővárosban magas állásokra felkapaszkodott oláh urak, ha Mármarosba látogatóba mennek, szívesebben vannak az oláhsággal szoros összeköttetésben állók társaságában, mint azokkal, a kik nemzeti ügyünknek lelkes bajnokai, a mi természetesen csak nagyobbra nyitja azt a bizonyos vérszemet.

Viszont örvendetes dolog, hogy az oláhok gyakran olyan férfiak körül csoportosulnak, akik származásukra nézve közülük való ugyan, de testestől-lelkestől igaz magyar hazafiak, akik befolyásukat nem a népszerűség minden eszközzel való megszerzésére, hanem az igaz ügy gyámolítására használják fel, ezeknek az

érdemüül kell azután felróni azt, hogy a szavazásoknál az oláhok nagyrészt nem képesek a nagyszámu és gonosz indulatu agitátorok a törvények tiszteletétől és a magyar fenhatóság megbecsülésétől eltántorítani.

A multkor tárczámban megemlitem és feljegyeztem egyes sajátosságait a Mármarosban élő két — hogy ugy fejezem magam — különlegességnek: a lengyel zsidóknak és oláhoknak; emlitem azt is, hogy milyen keserves munkával tartják fent családjaikat és mily szűk korlátok közzé szoritják napi szükségleteiket.

Igen fárasztó munka árán szedi a szegény oláh asszony és leány az erdők vágásában a szép piros számócszát, a csattanó epret és a hamvas-piros üditő számócszát ott, a hol csakugyan a túske tépi ruháját és esetleg zápor mossa arczát, s a messzeségből bögrékben és helyes kis fűzfakosarakban szállítják be a városba, többnyire olyan koczkás kettős tarisznyákban, hogy azt a koczka variációt megirigyelné bármelyik városi gigeri, a vállon elől és hátul függő tarisznyákban szállítják az egyéb élelmi czikkeket is, a mely azonban nagyon kevés zöld paszuly, uborka és egy pár eső tengeriből áll, a mit a piac földjére terített kendőn árulnak, de nagyon megforditva, mint az Ember tragédiája mondja, mert itt többnyire több a főka, mint az eszkimó. Így azután megtörténik, hogy ketten-hárman is elüldögélnek két marék zöld paszuly, tíz uborka és ugyanannyi eső tengeri

készített. A direktor véleményének meghallgatása után élénk vita indult meg az új bérletrendszer felett. Sokfelé ágaztak a nézetek, de végre is sikerült azokat egyesítve, csaknem egyhangulag hozott határozatban állapodni meg. Mindenekelőtt kimondotta a bizottság, hogy a főbérlet ideje az 1898-99-iki szezonzban október 1-től május 10-ig tart, amely idő alatt játszandó le a 180 bérletes előadás, még pedig oly módon, hogy a bérletszünetes előadások rendszerint vasárnap este legye- nek és nem pénteken mint eddig. Hat szavazattal egy ellen *elfogadtatott* az A. B. C.-vel jelölt hármás *bérlet beosztás* is s az új rendszer keresztül vitelével az igazgatóval egyetértve, küldöttséget bíztak meg, amelynek tagjai *Boczko Sámuel* r. főkapitány elnökle mellett *Komlóssy Dezső*, *Szent-Királyi Tivadar* és *Roncsik Lajos* színházi felügyelő. Utasításképen a küldöttségnek csupán annyit mondtak ki, hogy a régi páratlan bérlet az A. régi páros bérlet, a B. jegyű bérlet a C. betűs az új bérletnek jutnak, de a régi bérlet ez utóbbiak közül is választhatnak. Altalában pedig a küldöttség kellő eréllyel, a régi jogok respektálásával és méltányos- sággal járjon el. A bérletek árát pedig a következőképen állapították meg:

Alsó és közép páholy 180 előadásra 480 frt. 60 előadásra 180 frt.

Családi páholy 180 előadásra 640 frt. 60 előadásra 240 frt.

Felsőpáholy 180 előadásra 360 frt. 60 előadásra 120 frt.

I. rendű támlásszék 180 előadásra 144 frt, 60 előadásra 48 frt.

Ugyanezen arányban alakulnak az árak a II. III. rendű támlásszékek bérle- ténél. Most a színházi pályázat feltételei- nek tárgyalása következett volna, ame- lyeket hattagu küldöttség dolgozott ki. De a bizottság, hogy minden tagnak alkalma legyen behatóan megismerkedni a pályá- zati feltételek tervezetével, elhatározta, annak kinyomatását s tárgyalásra a jövő hetet tűzte ki.

Tanügy.

Értesítés.

Az ev. reform. főiskolában lévő I-IV. osztályu elemi iskolában a tanulók beira- tása folyó augusztus hó 22-25 napjain, délelőtt 8-10 óráig eszközöltetik. Ugyan- csak folyó hó 22-ikén a tanítóképző in- tétet gyakorló iskolájában a tanítás kez- detét veszi. Beíraskor mindenik tanuló tisztogatás díj czim alatt 50 krt, az or- szágos tanítói nyugdíjintézet részére 15 krt összesen 65 krt tartozik fizetni. Nem debreczeni illetőségű és nem ev. reform. vallásu tanulók 4 frt évi tandíjat fizetnek előlegesen a helybeli ev. reform. egyház pénztáránál.

Debreczen 1898. augusztus 16.

Kovács Lajos,
felügyelő tanár.

Manilla elesett.

London, augusztus 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Honkongból mai kelettel: Augusti tábor- nok közölte egy barátjával, hogy Dewey tengernagy e hó 13 án felszólítást inté- zett a spanyolokhoz, hogy Manilla egy órán belül adja meg magát. Minthogy a spanyolok ezt megtagadták, Dewey bom- bázni kezdte a várost, amely **erre kitzúte a fehér lobogót.**

Vashington, augusztus 16.

A külügyi hivatalhoz a honkongi amerikai konzultól az a távirati jelentés érkezett, hogy **Manilla minden kikötés nél- kül megadta magát.**

New-York, augusztus 16.

A Commercial Advertiser washing- toni távirata szerint John Hay, Amerika londoni nagykövete késznek nyilatkozott, hogy mint Day utódja, átveszi a külügyi tárczát.

Madrid, augusztus 16.

A külügyminiszter hivatalos értesi- tést kapott arról, hogy Kuba blokádját megszüntették. A kábelösszeköttetés Ku-

bával megint helyreállott. Spanyolország- ban számos háztulajdonos készül, hogy élelmi szereket szállítson Kubára.

London, augusztus 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik mai kelettel Hongkongból: A német konzul tudatta a Reuter-ügynökség képviselőjé- vel, hogy az amerikai haderők bombáz- ták Manilla külső védműveit. A város, a mely nem szenvedett kárt, megadta magát.

SZÍNHÁZ.

* **Uj szinkör Szarvason.** Szarvas vá- rosa, mely mindig lelkes pártolója volt a színészetnek, tízenyolcezer forintot szavazott meg egy új, állandó szinkör építésére. A szinkör, már javában épül és ünnepélyes megnyitása szeptember 1-én lesz. Az idei szezonzban Halmi Imre tár- sulata fog Szarvason működni. A megnyitó előadásra Inezedy László ír prológot.

* **Az aradi primadonnák.** Az *Aradi Közlöny* legutóbbi száma jelenti, hogy *Leszkay András* színigazgató értesítette *Salacz Gyula* aradi polgármestert, hogy a jövő szini évadra énekesnőnek *B. Ru- zszinszky Ilonát*, *Rédey Szidit*, *Rontai Boriskát* és *Székely Annát* szerződtette.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. —

Miklós Gyula tanulmány utja.

Budapest, aug. 16. Miklós Gyula dr. volt borsodi főispán a szociális kérdések valamint a népbiztosítás tanulmányozására holnap Németországba aztán Angliába utazik.

Czáfolat.

Budapest, aug. 16. Illetékesen jelen- tik: az a hir, mintha a f. h. 24-én Buda- pesten folytatandó tárgyalásokra a király is ideérkezne téves. Ő felsége augusztus végén Bécsbe utazik és onnan egyenesen Buziásra megy a király gyakorlatokra.

Alaptalan az a hir is, hogy *Bánffy báró Ischlből* péntekre hivta volna össze a minisztertanácsot.

árusítása mellett, reggel öt órától délután négy óráig is.

A jobb utakra eső községekből a szállítók kis két kerekű, egy rudas kocsik- kon szállítják az élelmi czikkeket, vagy a darálni való tengerit, mert ezeknél, már hiába, kifogyott a taligából a ló, a talyiga is összezsugorodott, csak afféle kölyök talyigává.

A paraszt élelmességnek nem kis jelét árulja el, hogy a piacon lajtban árulják a savanyu vizet; mikor először kérdeztem, mit árulnak? És a két nyirfa- aggal dekorált hordó mellett álló ember azt felelte: Viskit. Szinte megjedtem, hogy miként jut ide ez az erős angol ital a szigeti piacra? Csak újabb kér- désre tudtam meg, hogy Viski savanyu viz az, amit egy-két krajczárért, az ivó edény irtartalma nagyságának mérete szerint árulgatnak.

Hisz az' hogy pálinkát mérnek a piacon is, majdnem valószínűnek tetszett, mert az orosz és oláh parasztnak málé a kenyere és tokányának a pálinka a koro- nája, azaz jobban mondva, nyomtatéka.

A lengyelzsidók a gyümölcskereske- dést nagy előszeretettel üzik, de ők árul- ják a szép piros pettyes pisztrángot és a kitünő ízű mármuát is, amit először nagyon magas árra tartanak, de meglehet velük igen méltányosan is alkudni.

Érdekes a két nép faj szokásának a megnyilatkozása, az emberi élet be- fejezésének szomorú momentumában a halál esetén.

A lengyel zsidók a legősibb rítus szerint temetkeznek, a szívükben mélyen érzett gyászuk nem adnak külső jelek által is kifejezést, még akkor sem ha az ember csakugyan megilletődik az elhunyt gyászos sorsán, nem lát az ember a koporsó után jajveszékélő alakokat, azt tart- ják az a fájdalom tisztán és kizárólag az övék mit tartozik az másra is. Es van eb- ben valami élet filozofia, mert a kár- örvendőknek miért okozzon a legnagyobb veszteség titkos rejtett örömet, aki velük érez az pedig ugyis érti az ő mély fájdalmukat

Daczára annak hogy a zsidóknak egy legnagyobb erénye a szülőknek tisz- telete, szeretete és ha reá szorulnak a gyámolítás kötelességének tudatta, és vi- szont! láttam egy 18 éves szép meny- asszony temetését amelyen látszott a mély gyász érzésének minden kinyomata a jajveszékélőknek teljes hiányában is. Már- marosban a temetkezésnél még kocsit sem használnak, hanem vállakon viszik ki a hallottat ép úgy mint a kereszté- nyeknél falukon és pedig fenék nélkül koporsóban, mert az a tisztelet, hogy a sirban fenékkal ellátott koporsóban pi- henjenek csak azokat illeti meg akik a papi nemzetségből, ha jól tudom Levi nemzetségből származnak.

Ennek a nagy és mély esendes rész- vétnek milyen ellentéte az orosz vagy oláh családjában előforduló halál- eset, ha ilyen előfordul nemesak a ha- rangok zugásának kell elárulni, hogy

halott van. — Hanem a család nő tagjai vagy az özvegy bejárja az egész várost vagy falut és kezeit tör- delve, fejét átkulesolva jajgat és siralmas énekeket énekel olyan modorban, hogy az idegen azt hiszi, hogy valami nagy testi fájdalom lehet az illetőnek, mindezt teszi azért, hogy tudja meg min- denki, hogy neki halottja van és lássák az emberek, hogy miként kesereg ő nagy vesztesége felett.

Bizon ki tudja nem e lennének már magyarok és kevésbbé toprongyosok a sze- gény oláhok, ha azt a sok kincset, amit a temetők érzekoporsóiba, koszoruba és a temetések világias fényébe bele ölnk, nemzeti czélokra fordítanánk.

De ne végezzük ezt a kis eszevegest ily szomorú képpel, nem illik ez ahhoz a szívélyes barátságához, amelylyel Már marosban akivel csak érintkeztem minde- nütt találkoztam, elmondok tehát még egy kis bonmot az ottani volt reformá- tus rectorról.

Mikor a Rekt' ram Petőfy költemé- nyeit lapozgatta, megakadt szeme a bor- dalon és elkezd olvasni:

Mért nem tesz az Isten esodát?
Változtatná borrh a Tiszát.
Én meg lennék a Duna!
Hogy a Tisza belém omlana.

De hisz édes Petőfi Sándor öcsém kiált fel a Rektor ur attól nem vásnék a fogad, mert elinnám én azt előled itt Már- marosban a forrásánál.

Fittler Jenő.

A miniszterelnök útja.

Budapest, aug. 17. Bécsből távirják: Bánffy Dezső báró ma reggel ideérkezett és elintézte teendőit az ő felsége személye körüli miniszteriumban. Bánffy báró miniszterelnök ma este Budapestre utazik.

A Magyar Táv. irodának jelentik Bécsből: Goluchowski gróf közös külügyminiszter, Kállay közös pénzügyminiszter és Kaizl dr. osztrák pénzügyminiszter tegnap, Thun gróf osztrák és Bánffy báró magyar miniszterelnök ma érkeztek ide Ischlből. Baernreither dr. osztrák kereskedelemügyi miniszter ma este érkezik meg.

A Bud. Tud. jelenti: Az a hír, mintha a f. hó 24-én Budapesten folytatandó tárgyalásokra a király is érkezne ide, téves. Ő felsége augusztus végén Bécsbe utazik és onnan egyenesen Buziásra megy a királygyakorlatokra. Alapítvány továbbá az a hír is, hogy Bánffy báró miniszterelnök Ischlből péntekre hívta volna össze a minisztertanácsot. A jövő hétre esedékes minisztertanácsot már e hó elején állapították meg.

„Munkás Dalegyletünk” diadala.

Debreczen, augusztus 17.

Bevégződtek az aradi országos dal-ünnepély mozgalmak, — s az időjárás szeszélye által többször megzavart napjai. Az ország minden vidékéről összesereglett dalosok visszatértek tűzhelyeikhez; az egyik rész, hogy örvendve pihenjen a nyert babérokra s megossa ezt az otthon maradtakkal, a másik rész pedig — s ez a nagyobb — hogy talán még sokáig keseregjen a bíráló bizottság ítélete fölött, mely nem enged neki pihenést, a sok fáradalom után, mert találgatnia kell, sőt közönségével szemben el is hitetni az okokat, melyek őt, — a szerinte jól megérdemelt díjtól elűzték. De hát ez így volt mindig, és így is marad ezután is mindaddig, míg a versenyek vagy egészen más alapokra nem fektetnek, vagy annyi díj nem lesz, a mennyi a versenyző egyesület. Ugy vagyunk már legtöbbször ezzel, mint a bukott diák, ki a hibát nem magában keresi, hanem a tanár, az a kegyetlen, igazságtalan tanár az egyedüli oka a megcsúszott szerencsétlen ségnek!

Debreczenből is elindult egy lelkes kis csapat az aradi dal-tornára, hogy összemérje ott fegyvereit az ország minden vidékéről összesereglett tekintélyes, számban sokkal erősebb s anyagilag és szellemileg jobban megismert egyesületekkel. Mert ha végigtekintünk a versenyben résztvevő 20 dalegylet névsorán s ismerjük ezek mindegyikének multját, akkor arra a határozott meggyőződésre jutunk, hogy a mi munkás dalegyletünk volt az, mely számban legkevesebb — és úgy fennállását, mint a nyilvánosság terén való működését tekintve a legfiatalabb tagja volt az országos dalegyletnek.

S mit vitt magával a nagy tornára ez a számban csekély, működése idejét tekintve pedig ez a gyermek korát élő kis csapat? Talán nagy nevű, előkelő állású férfiakat, kik szavuk erejével s hatalmas befolyásukkal iparkodjanak a mérleg serpenyőjét az ő javukra lebillenteni? Oh! nem. Hiszen elnökük is, az egyedüli ki velők volt, a társadalom legszerényebb állású embere, kinek ismert egyéni szerénysége még állásának szerénységénél is nagyobb. De a nagy szerénysége mellett van még sok más jó tulajdonsága is s ez: az ő munkaszerepét, kitartása s páratlan szelid kedélye, a melylyel lelkesedést, erőt és kitartást tudott önteni az ő lelkes kis csapatjába s a melylyel a kedvetlenség, a

lehangoltság érzetét s az ebből folyó belzavarokat el tudta fojtani s a már talán lankadni kezdő egyesületbe új erőt tudott önteni. Ezzel s nem erős szavával vagy hatalmas befolyásával támogatta ő szeretett egyesületét s ezzel vezette azt diadalra is. Ezért érezhet irányában mindig nagy hálát az ő egyesülete.

Mert bizony nem vitt ez a kis csapat magával mást az országos dal-tornára, mint az ő nagy szerénységét, a magyar dal szeretetét s egy nagy adag beléje öntött lelkesedést.

Nem vihette magával még csak a reménység érzetét sem, mert ha végigtekintett a versenyző egyesületek nagy számán, ha számításba vette azok erejét, régi fennállását s ezekből kifolyólag a versenyben nagyobb jártasságát, — akkor nem lehetett, nem volt szabad abban reménykednie, hogy ezekkel szemben mint győzelmes fél fogja a küzdőtér elhagyni.

De ha ily érzelmeket nem is vihett magával az utra kelő kis csapat, magával vitte a lelkesedést, az úgyszereget. Elvitte utra való gyanánt azon édes s megnyugtató öntudatot, hogy a maga elé tűzött munkát úgy végezte, amint csak azt körülményei, anyagi és szellemi ereje, készsége megengedte. Ezen érzelmen lehetett és volt az ő erejük; ez nyújthatott és nyújtott is nekik reménységet arra, hogy a küzdőtér becsülettel fogják megállni helyüket s ha nem is győzelemmel, de legalább a megérdemelt díjsérettel fogják koszoruzni a küzdelemben vitt fiaial zászlójukat.

S ime, a szerénység, a jól végzett munka meghozta a maga gyümölcsét, mert a bíráló bizottság egyhangú ítélete őket rangban az ötödik helyre emelte a versenyző egyesületek között akkor, mikor a hatodik díjat — Liszt Ferenc szép kivitelű szobrát — nekik ítélte oda.

Oly szép eredmény ez, mely mig egyrészt hivatva van az egyesület nemes lelkesítését és az édes magyar dal fejlesztésére, művelésére irányzott munkálkodását fokozni, — addig másrészt kell hogy hivatva legyen arra is, hogy a mi jó közönségünk, a mely eddig is szívesen támogatta a városunk területén virágzó dalegységeket, ezután se vonja meg azoktól éltető pártfogását, szeretetét, mert ez, csak ez is ez azon melegágy, melyben a dalművészet fejlődhetik, izmosodhatik.

De kell végül, hogy ezen elért váratlan és páratlan szép eredmény buzdítsa és lelkesítse a derék „Munkás Dalegylet” tagjait, hogy belássák azt, miszerint azon idő, melyet hetenkint a fárasztó munka után önművelődésükre s a dalművészet fejlesztésére szánnak, egyáltalában nincs elvesztetve. Hiszen ez már nem munka, hanem nemes szórakozás, mely meghozza a maga édes gyümölcsét.

Lelkesítse és nemesítse továbbra is őket a magyar dal szeretete, hogy még sok, sok ilyen dicsőségteljes napjuk legyen nekik.

Isten hozta őket szerencsésen vissza körünkbe. Üdvözljük szívből a munka lelkes bajnokait, azon hő kívánságunk kifejezése mellett, hogy emelje fel őket a jól végzett munka nemes öntudata s ragaszkodjanak továbbra is szívvel-lélekkel dicsőséggel koszoruzott zászlójukhoz: az édes magyar dal zászlójához.

Langer.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hátfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Ötthon”-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskola műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden elészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— A király születésnapja. Ünnepnapja lesz holnap a magyar népnek. A jóságos öreg királyunk születés napjának évfordulójára virradunk. Földszíntjük házaikat, hogy nemzetiszínü trikolórijaink hirdessék lojalitásunk és lelkesedésünk. Elzarándokolunk a templomokba, hogy hő imával kerjük az eget urát: tartsa meg sokáig, még igen sokáig a magyarok legalkotmányosabb királyát, a ki az öreg kor napjaiban is, amikor polgárember már pihenés között tölti idejét, a jó öreg király nem szűnik meg népeért, népe boldogulásáért dolgozni, fáradni.

Ischlben is, a hova azért vonult vissza, hogy az uralkodás terhes gondjai között megpihenjen, úgy szólván éjjel-nappal tanácskozik a monarchia két országának minisztereivel és annyi súlyos megpróbáltatás után ime öreg napjaira ezt a születésnapját is nehéz gondok között éri meg.

A debreczeni ünnepek Ő felsége születésnapja alkalmából a lapunkban közölt sorrend szerint folynak le. Az összes templomokban hálaadó istentiszteleteket tartanak, délután egy órákor pedig ünnepi lakoma lesz az Arany Bika dísztermében. — A kora reggeli órákban istentisztelet lesz a katonaság részére.

— Szabadságon. Király Gyula városi tanácsnok folyó hó 20-án kezdi meg nyári szabadságát, mely négy hétre terjed.

— Debreczen a párisi kiállításon. A párisi világkiállítás IX. erdészeti csoportja felhívást és bejelentési íveket küldött Debreczen városához a czéltől, hogy es esetleges bejelentéseket f. évi szept. 30-ig eszközölje. — Tóth Kálmán helybeli szabóiparos mint értesülünk részt akar venni a párisi kiállításon az ezredéves ünnep hódoló felvonulásához a város számára készített díszmagyar és csatlós öltözetekkel.

— Notabilitások a dalárdákban. Az Aradi Közlöny írja: Csak most utólag veszünk róla tudomást, hogy a versenyzett dalosok között nem egy notabilitás is volt. A szerénádnál is, melyet Várhelyi Bélának és Salacz Gyula polgármesternek adott a budai dalárda, az éneklők között Rózsavölgyi Gyula Budapest alpolgármestere is jelen volt, mint tényleges szereplő. Juhász hódmezővásárhelyi

és Hermann szatmárnémeti polgármesterek pedig a mai verseny alkalmával a saját városuk dalárdájában, Kállay volt szabólesi főispán fia pedig a nyiregyházi dalárdában énekelt.

— **Magyar ruha a főhercegnek.** A király születése napja alkalmából unokái kosztümökben fognak gratulálni. A fiu-unokák közül három rokokó-öltözetben, egy pedig, Valeria főhercegnő gyermeke, magyar csikós öltözetben jelenik meg a király előtt. A kis főherceg számára el is készült a ruha, a melyet Gyürky Ferencz népszínházi ruhatárosnál rendeltek meg, aki azt már el is küldte Ischlbe.

— **A Petőfi-dalkör.** A Petőfi-dalkör választmánya tegnap délután hat órakor Komlóssy Arthur elnöklete alatt több fontos tárgyban ülést tartott. Elnök bejelentette, hogy a dalkör titkára, Borus Ferencz eltávozván a városból, állásáról leköszönt, helyébe Sinay Gyulát választották meg. A választmány elhatározta, hogy köszönő levelet küld Kiss Juliska kisasszonynak, aki a zászló-alap javára 25 frt 30 krt gyűjtött. A dalkör Hajdu-Böszörményben hangversenyt rendez, melynek jövedelmét felerészben a Bocskay-szobor-alap, felerészben pedig a saját egyesületének javára fordítja.

— **A „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debreczenben”** tudatja tagjaival, hogy e héten a Szent-István ünnepe közbejött miatt. Szombat helyett Pénteken 19-én délután a hivatalos órák alatt fogadja el a heti befizetést.

— **Mikor a házaló mulat.** Steiner Béla házalónak jól ütött be a vásár s ennek öröme betért egy péterfia-utezai bormérőbe mulatni. A mulatás eleintén szelidül ment, de később úgy belemelegetett Steiner, hogy az ablakokat bezuzta s mindent ami kezeközé került összetört. Majd gyilkolni akart, de mivel csak a rendőr volt ott, ki a duhajkodásra sietett a bormérőbe, azt akarta megölni, de hát ez nem sikerült. A házaló most a hüvösön alussza ki mámorát.

— **Véres eset.** Tegnap este, tizenkét óra tájban véres eset történt a laczikonyhán. Kovács Sándorné sátrában nagytársaság ült, melyben ott voltak Horacsek István honvédhuzsárörmester, Semsei és Boda Ferencz pénzügyőrök. A huzsárörmester is, a pénzügyőrök is külön asztalnál ültek. A pénzügyőrök önértetét bántotta, hogy a felszolgáló leány Nagy Etelka szívesebben társalog az örmesterrel, mint velük. Megjegyzéseket is tettek az örmesterre, mit az hallva, szó nélkül nem hagyott. Szó szót követett, végre az örmester kardot rántott, de ütni nem tudott vele, mert Nagy Etelka ott termett mellette, átölelte s nem engedte el. Ezt a pillanatot a pénzügyőrök felhasználták, kardjukat kihúzták s az örmester felé suhintották. Nagy Etelka azonban a kard elé ugrott, s a kard nem az örmestert, hanem őt találta fejen úgy, hogy vértől borítva, eszméletlenül terült el a földön. A két pénzügyőr ezzel még nem elégedett meg, az örmester vérére szomjuhozta. Megtámadták az örmestert s kardjukkal súlyos sérüléseket ejtettek rajta. A rendőrség is megjelent s a két vagdalkozó pénzügyőrnek elvette kardját, míg a súlyosan sérült katonát s leányt dr. Szalay Béla ker. orvoshoz vitték, ki mindkettő-

nek sebeit kimosta s bevarrta. Az örmester egyik sérülése a fején oly súlyos természetű, hogy könnyen végzetessé válhatik. Életveszélyben van. A leány két hét mulva elhagyhatja a szobát. A vizsgálatot megindították a pénzügyőrök ellen.

— **Dráma a pusztán.** Modern szindarabba beleillő családi dráma játszódott le a múlt héten a Debreczen melletti sárándi pusztán. Erdély Imre és Már Paulina vadházasságban éltek egymással. Viszonyuk azonban a lehető legrosszabb volt. Gyűlölték egymást a legnagyobb szenvedéllyel és mégsem váltak el egymástól. Együtt ettek, laktak és e közben mindegyikük csak azon törte a fejét, hogyan ölhetné meg a másikat. Az asszony megelőzte férjét, mert puskát fogott reá és lelőtte, de a véletlen szerencse megkegyelmezett Erdély Imre életének. Nyolcz seréttel testében fekszik a biharmegyei kórházban és kérdés, főlgyógyul-e, a vakmerő asszony pedig a nagyváradi kir. ügyészség fogházában várja büntetését.

— **Eltűnt.** Daraban György 11 éves fiu tegnap reggel szüleinek lakásáról eltávozott s azóta még nem tért vissza. A rendőrség keresi az eltűnt fiut.

— **Szerencsétlenség az utcán.** Kiss Péter utcaseprőt hajnalban, a Varga-utcán, mikor az uteza sepregetéshez fogott, szívzélhűdés érte. Szalay Béla dr. t. ker. orvos nyujtotta a szerencsétlenül járt utcaseprőnek az első segélyt s a kórházba szállíttatta.

— **Öngyilkos gyermekifju.** Grosz Károly, Biedermann E. és Fia cég tanulója, ki tegnap borotvával nyakát elmetszette, most már tul van a veszélyen. A sérülés nem oly komoly természetű, mint azt első pillanatban hitték. A kórházban gondosan ápolják, eszméleténél van s beszél is. Az orvosok azt hiszik, hogy 4-5 nap mulva felépül. Tettének okát nem mondja; főnöke s a személyzet kedvelték szorgalmáért s elevevényeért, mindég a legjobb bánásmódban részesítették, úgy hogy a fiunak panasza nem volt. Gyermekes könnyelműségből követhette el tettét.

— **Agyvelő és elfáradás.** Érdekes kísérletet tett nemrég Morso, a híres olasz physiologus, hogy theoriáját, mely szerint az elfáradás nem az izmok munkaképtelensége, hanem az agyvelő kimerülése — az akarat megbénulása igazolja. A kísérlet a következő volt: Mosso tanár kinyujtott karral addig emelgetett egy súlyt, a míg csak bírta, de végre meg kellett állania. Hogy azonban ez nem az izmok munkaképtelenségének volt a következménye, hanem az agyvelőből kiindult impulzusok hiányában kell a magyarázatot keresni, azt Morso azzal bizonyította be, hogy villamos ingerekkel pótolva az agyból eredő stimulációt, tovább is képes volt emelni a súlyt.

— **A krajezár vége.** A Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszternek 40918. számú rendelete folytán közhírré tétetik, hogy az ausztriai értékű 1 azaz egy krajezáros és fél krajezáros réz váltópénz a magán forgalomban csak 1898. évi június hó 30-ig fogadtatott el, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig csak 1899. évi december hó 31-ig fogadtatnak el s hogy 1899. évi december hó 31-dike után azok sem név értékükben sem anyagi értékük megtérítése mellett többé sem fizetésekképpen el nem ogadtatnak, sem be nem váltattanak. A városi tanács.

— **Tűz.** Tegnap délután Dobi János gazdálkodó szepesi tanyáján tűz keletkezett, mely 200 forint értékű termést elhamvasztott.

— **André keresése.** A Stockholmban megjelenő Aftonbladet pár nap előtt Stadlingtől, a ki egy expedició élén Szibéria északi részében Andréet és társait keresi, egy Bulunból julius elsejéről keltezett levelet kapott, melyet augusztus 6-án Irkutskból távirati uton továbbítottak. A levél így szól: „Szerencsés utunk volt; mindnyájan jól vagyunk. Az orosz autoritások mindenütt nagyon előzékenyen fogadtak bennünket, a lakosság is barátságos volt. Halászberek, kik tél derekán szokták az uj-szibéria szigeteket meglátogatni, Andrének sem ott, sem az Anabara és Indigirka folyók mentén nyomát nem találták. Ha Svédországból azt nem közlik velünk, hogy André már meg van, folytatjuk kutatásainkat a Chatanga folyó mentén, Taxinir és Jenisei felé.

— **Öngyilkosság szegényerzéből.** Szentesi tudósítók írja: Czibula Mária, ki Tóth Sándorral vadházasságban él, öngyilkossági szándékból kékkő oldatot ivott. Hozzá tartozói orvost hívtak a nagy beteg ágyához, ki azonnal gondozás alá vette és az esetet a rendőrségnél bejelentette. A szerencsétlen asszony a rendőrség előtt azt vallotta, hogy tettének oka a szegény. Hitetlenül él ugyanis Tóth Sándorral és ellene nincs is panasza, de van már egy 11 hónapos kis gyermekük és a másodikkal is már anyának érzi magát. E második szegény elől akart a halálba menekülni. Állapota veszélyes.

VIDÉK.

Főjegyző választás Hajdu-Szoboszlón.

Szivós Géza a nem rég elhunyt szoboszlói városi főjegyző helyének betöltésére erős korteskedés indult meg a szomszéd hajduvárosban. Legkomolyabb jelöltekül Koresmáros István r. főkapitány és Fehér Gábor árvaszéki ülnököt, a „Szoboszló és Vidéke” f. szerkesztőjét emlegetik. Beavatottak úgy beszélnek, hogy Koresmáros nyeri el a Szivós Géza örökét, míg Fehér Gábor a Koresmáros helyébe lép.

Irodalom és művészet.

Illusztrált lapok.

Egy ujonnan megindult lapnak első példányát kaptuk ma kézhez. Nem leszünk szerénytelenek, ha azt állítjuk, miként ily diszes lappéldány még nem volt a kezünkben.

A Budapesten megjelenő „Illusztrált Lapok” oly pazar diszszel, oly szakértelemmel van összeállítva, hogy az még a legnagyobb igényt, a legmesszebb menő szigorú kritikát is kiállja. De szükség is van egy ilyen lapra, hiányát már régen éreztük egy olyan szalon-lapnak, mely a mellett, hogy diszére válik bármely asztalnak, tartalma is olyan szalonképes, hogy azt bátran ajánlhat minden intelligens, művelt olvasó figyelmébe.

Már pedig az „Illusztrált Lapok” épen azt a célt tűzte ki magának, de ezen célját oly praktikus módon fogja megvalósítani, mely már előre is biztosítja létjogosultságát.

A lap ugyanis három nyelven szerkesztetik. Magyar, francia és német nyelven. Már ezen körülmény is egyik vonzó ereje az Illusztrált Lapok-nak s mondhatjuk, hogy már ezzel is meghódította a nagy olvasóközönséget, hiszen alig van művelt család, hol e három nyelvet ne szeretnék, ne kultiválnák.

A mi pedig a lap munkatársait illeti, teljes megnyugvással vagyunk az iránt, hogy

a lap belső tartalma teljesen méltó lesz annak diszes kiállításához. Az ismert írói gárdának — alig egy-két kivétellel — minden tagjától fog közölni érdekesnél érdekesebb dolgokat a lap, közölve egyszersmind az írók életrajzát és arcképét is, — úgy hogy e tekintetben is megnyugtathatjuk olvasóinkat.

A most megjelent első példány Herkules fürdő leírását közli, gyönyörű szép illusztrációkkal. — Hozza Magyarország népszerű miniszterelnökének, báró Bánffy Dezsőnek és bájos nejeinek, valamint Nikolics Fedor báró és családjának, ugyancsak West Ede lovagnak, a temesi agrárbank és Herkules fürdő vezérigazgatójának szépen sikerült arcképeit élet leírásokkal együtt. Hoz egy igen csinos költeményt Róna Bélától a czimlapon, melynek berendezése igazán valódi műzésre vall — és Zombory Gyulától egy kedves kis tárczát.

Mindezeket összevetve bizton reméljük és hisszük, hogy az „Illusztrált Lapok” be fogja tölteni azon helyet a szalonban, amelynek betöltésére vállalkozott. Ezen nehéz, de nemes czéljához kitartást és erőt kívánunk a lap munkatársainak és a mi részünkről — a kollegialitás legmesszebb menő pártfogását — már előre is előlegezzük.

A lap szerkesztősége Budapesten, VIII. kerület Kerepesi-ut 63. szám alatt van, előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt.

A lap főszerkesztője Laszky Albert, felelős szerkesztője Ilosvay Hugó. A legközelebbi számban — mint értesülünk — Márkus József, Szentés Gyula, Faragó Jenő, Gerő Lajos, stb. stb. szépirodalmunk e jeleseitől jelennek meg költemények.

* **Az aradi dalverseny.** Öt napig tartó szép ünnepségek után tegnap ért véget az aradi országos Dalverseny. A díjakat ma délelőtt osztották ki ünnepiesen. Az első díjat, az Országos dalegyet alapította aranyérmét és serleget a Kassai dalkör és a budapesti Ganz-gyári dalegyesület kapta. A másodikat, egy Vásárhelyi Béla ajándékozta ezüst koszorút, a szegedi, a harmadik díjat a budapesti Törökös, a negyediket a nyíregyházi dalegyesület — ez a két utóbbi diszes karnagyi pálcza; az ötödik — *Liszt Ferencz mellszócra* — a *Debreceni munkás dalegyesületnek jutott.* Dícsérő oklevelet kaptak: a budapesti Érczhang, a hódmezővásárhelyi, szatmári, Kecskeméti városi és zombori dalegyesületek.

Látogatás a n.-kállói tébolydában.

Irta: **Porcsalmy Gyula.**

Folytatás.

Körutunkban egy némelyik meg is nézett bennünket s köszönt is; míg a nagy többség nem is figyelt reánk, sőt a szerencsétlenek még szomszédjukat sem vették észre, csak bámultak mereven maguk elé.

Az első kertben, a nyugtalanabb betegek közt van több ismert alak. Nem a nevük után értem. Ezek itt mind névtelenek. Mikor az intézet kapuja bezárult mögöttük, elvesztették nevüket mindannyian s csak a temetőben kapják ismét vissza. Mánijukról ismerik őket az intézetben, a városban, a vidéken.

Igy elsőben is a király állt elénk, a mikor a körsétát bevégezve az ajtóban megálltunk. Alacsony, élénk beszédű ember. A boldogtalan azzal fantáziál, hogy ő — király.

Igy is mutatta be magát. Mikor kérdeztem, hogy mivel lehetek szolgálatjára? rögtön — egy szívart kívánt. Halkan megkérdeztem a főápolótól, hogy szabad-e dohányozniok a betegeknek s az igenlő

válaszra meg is kínáltam a királyt egy szivarral. Mohón kapott utána, szóval és kézzelintéssel köszönte meg s rágyújtott mint akárhány épeszü ember.

Mialatt a boldogtalan beszélt az ő földi hatalmáról, azalatt vagy 5—6-an körülfogtak bennünket. Előállt Nepomuki Szent János is az ingébül egyenkint több kopott idomtalan kis keresztet vett elő, mindről hadart valamit s azután visszarakta.

A szivar azonban irigységet ébresztett; csakhamar előállt ismét egy, hogy ő hegedű virtuóz, de csak úgy hegedül, ha ő is kap szívart. — Rögtön átnyújtottam neki is egy kubát; a többiek meg előhozták egy fa alól a hegedűt, mely zsuszóba volt téve.

Ekkor meg már nem akart hegedülni, hogy zsebében érezte a szívart; hanem sok zeneszerzőről, hegedűművészről összehadart mindent. Mint mondá, ő Reményi. — Végre hosszas rábeszélésünkre megígérte, hogy előad egy rapso-diát. Alla alá csapta a hegedűt, stimolt s összefogta a hurokat, huzta, rezgettette s káig. Volt benne technika, némi rutin.

Körüállva hallgattuk én, a főápoló, egy pár ápoló s 3—4 elmebeteg, kiknek arczáról a hegedűhangok hallatára valami merengés tükröződött le, a fénytelen. Beesett szemekben fel-feleszállott a kialudt fény, egy-egy pillanatra a sápadt, beesett arcz száraz, vékony vonásai, redői elsimultak s visszaült oda az élet pirja... Mintha egy percze visszatért volna emlékeztük s vissza ragadta volna őket a boldog multba; s az értelem sugára tért volna vissza a szemekbe, az agyba... Valami fájdalmas merengés volt az egész.

Egy magas, sovány, angolos szakállu s arczu férfi ferde kalapja alól mereven nézett a hegedűre; még csak nem is pislantott szemével, arczán egy izom sem rándult meg... Mintha látszott volna rajta a szivettépő bánat lelki vesztesége felett!...

Mi hallgattattuk el a hegedűt, mert most már nem akart vége lenni a rapso-diának. Hiába kértük, hogy magyar dalt huzzon, nem akart; úgy látszik, most erre nem volt inspirálva. Pedig — azt mondják — szépen hegedül magyar dalt is.

É közben egy kis alacsony elmebeteg mellettem sétálva észreveszi, hogy szivarom nem ég. Rögtön feljárnotta a tüzet — az égő pipából. A fa alatt jobbra egyik löcán ülő férfi meg hangosan felkiáltott: Nem látjátok, hogy itt a király? meglátogatni jött a tébolydát? Hódoljatok neki!

Intettem a főápolónak, hogy menjünk tovább; amit észrevett (!) egy pár elmebeteg is s távoztunkkor köszöntek; sőt a király velem, kezefogva a viszontlátást hangoztatta. Én kilátásba helyeztem, de a magam részéről, csak az intézet falain kívüli találkozáásra érve.

Mint tapasztaltam a főápolót (de meg a többi ápolót is) szeretik a szerencsétlenek, a mi azt mutatja, hogy azok jól bannak velük.

Ekkor is oly szeretettel, gyöngédséggel bántak a betegekkel, a mi kizárja azt a híresztelést, hogy az ápolók durván bannának velük. Különösen a főápolót szeretik s „főápoló urnak” szólítják. Látszik, hogy megkülönböztető képességük is van valamennyi.

A szánalom bántó érzetével hagytam ott őket. Innen a nyugoti szárnyba mentünk a földszintre, hol nagyszámu elmebeteg volt a sötét folyosón s a szobákban; leginkább feküdtek, vagy ültek. Ezek már magukkal tehetetlenek, buták. A végső stádium ez náluk. Csaknem úgy ülnek, fekszenek, mint egy darab fa. Létezésüket csak halk nyögésük s némelykor állatias hörgésük árulja el. A legszomorubb kép még a tébolydában is!

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

A s o r s .

(Regény.) 27.

— Irta: **Francisco de Benzis.** —

Fordította: **Váradl Ödön.**

(Folytatás.)

Azonfelül az agg urnő a fiatal Viu grófnak nagynénje volt, s annak nagy örökségre volt részéről kilátása.

Gondos anyák s szemrevaló fiatal özvegyek iparkodtak a Marchesa kegyét megnyerni. Az unokaöcs gyakran jött a házba és... nos, hisz oly sok véletlen fordul elő!...

Egész Turin olvasta ma a hirt: Viu gróf házasságát, melyet a journalisza mint teljes igaz hirt adott tudtul. Ezáltal sokaknak szétfoszlottak illúziói! De azért nem vághattak ehhez savanyu arczot s nagyon is szükséges volt, hogy a marchesához menjenek, hogy szerencsét kívánjanak, vagy pedig az igazat is meg tudakolják.

Mert még volt kétely s maradt még remény. A vőlegény neve köztudomású volt, de azért minden hölgy titkon kérdezte magát: Talán más a vőlegény s a Vio Via Cavour lavouron siettek előre.

Megérkezésekor mindenki a helyzet-hez alkalmas szavakat ejtetti ki. A házi-asszony üdvözölte mindeniket; s aztán folytatá beszédét: Oh jól tudom, mit ócsárolhatnak a pletykák e házasságban. Mondhatnák, hogy Viu gróftól nagyon helytelen dolog, hogy Forneri családjával rokonságba lép. Ki tagadhatná azt? En bizonynyal nem fogom mendani, hogy egy derék polgári család többet ér, mint egy nem valami ősrégi nemesség. De azok, kik ilyenkép mendemondáznak, elfeledkeznek arról, ki volt Camilla anyja. Az egy Gentiletti della Torre volt, a piemonti nemesség egyik legrégebb s legelőkelőbb családainak sarja. Czimerükben egy kereszt s egy kutya van következő latin mottóval... segítsen csak ki Don Galvagni... ezen mottóval...

— Vituperari ab impiis landeri est. (A gonoszok ócsárlása dicséret) felelt azonnal durva hangjával a pap.

— Mily kár! Egy megint egy új ősrégi, előkelő család, mely kihalt! — kiáltá szomoruan egy idős ur.

— Na persze! Luczia atyja Károly Albert lovászmestere volt... nem, vagy mit is mondok: Felix Károly lovászmestere volt... a „nagylelkű” adott még adott valamit a nemes származásra... Mit is mondtam csak?

Igen emlékszem már! Mindenki tudja azt, azaz nem mindenki, mert már jó ideje lehet, Don Galvagni? Azt mondtam tehát, egy este Gentiletti gróf eljátszotta egész vagyonát s a mikor Luczia a bálba jött, melyet a fiatal leányok kedvéért házamban adtam, még a savoyai hercege, ki akkor fiatal ember volt, is tánczolt vele. Regnaseo grófnő még emlékezhetik rá.

Regnaseo grófnő igenlőleg bólintott fejével és vágyólag sohajtott a hamar elmult szép idők után.

A marchesa körültekintett, köszöntött egy újonnan jött látogatót s tovább folytató:

— Minket bezzeg nem tánczoltatott a savoyai hercege... Ah most tudom... Tehát Gentiletti Luczia Gentiletti Marizionak egyetlen leánya volt, ki anynyival sem rendelkezett (Regnaseo grófnő bizonyára tudja ezt is,) hogy kelengyét vehetett volna. Őt Forneri gárdatiszt vette el s felejtethetetlen marad előttem, hogy akkor, a mikor a constitutio még nem hozatott be, Lucziát mint Gentiletti grófnőt s nem mint Signora Fornerit hívták meg az udvari ünnepélyekre.

— S férje? kérdé egy fiatal özvegy, a ki a mult történetét figyelemmel hallgatta.

— Oh, a férjét is meghívták, nem mint férjet, hanem mint tisztet. Mert az udvar akkortájt nagyon ragaszkodott a illetőtörvényekhez, de leereszkedésből szemtelenségig kerülő utat kerestek. A mint hát mondtam, Camilla, noha egy Forneri, de egyszersmint anyja révén egy Gentilletti. De nem akarom tagadni, az idők megváltoztak, ma már a nemesség is tehet egyes engedményeket, ha már maguk a királyok is tesznek oly sokat.

Az agg urnő szavai nem látszottak a jelenlevők meggyőződését megváltoztatni, mert az ajakon gyöngéd, kétkedő mosoly jelent meg.

(Folyt. köv.)

Vegyes.

A szellem kivándorlása Olaszországból. A legutóbbi időkig csak Oroszországból volt az a szomorú kiváltság, hogy legjelesebb fiait kivándoroltak és más országokban kerestek hazát; most azonban Olaszország versenyre kel vele ebben a tulajdonságban. Lombros legalább azt konstatálja a milanoi Vita Internazionale legutóbbi számában, hogy Olaszország egyéb bajai után elérte az a szerencsétlenség is, hogy tudósai és művészei rendre odahagyják. Cavour idejében még ellenkezőleg volt a dolog. Az olasz félsziget főiskolái magukhoz csábították a merész és eredeti szellemeket: Schiff és Moleschott és kívülök még annyian Turinban, Firenzében és Bolognában találtak tért és alkalmat munkásságuk kifejtésére. Most azonban még az olaszok is kénytelenek kivándorolni. Oly tudósok, mint Pareto, Pantacconi, Maffi, Amaldi, Cabrini Svájcba költözködnek, Pacchioni és Galanti Ausztriában keresnek otthonot, Sighele, a híres anthropológus alkalmasint követni fogja őket és Sanarelli, aki egyike Pasteur legkiválóbb tanítványainak, Amerikába ment. Olaszország annyira belejutott a végkimerülés állapotába, hogy még színészei és énekesei sem találnak oly pártolásra, mint amilyenben Európa más országaiban részesülnek. Ugyanez az eset forog fenn a festőknél; De Nillis, Pillura, Raffaelli stb. mind oda hagyták Olaszországot. Olyan írók, mint Eurico Ferri, Fogazzaro, Salvatore Farina Franciaországban, Belgiumban, Németországban sokkal nagyobb becsülésre találnak mint hazájukban, ahol csak kis kör ismeri nevüket és munkáikat. Mind ennek az oka — mondja — Lombroso, hogy a kormányon levő konzervatívok mindenki, aki nincs az ő véleményükön, felforgatót sejtene és ezzel kénytelennek teszik a „szellem kivándorlását”. Lombroso a következő keserű szavakkal fejezi be cikkét: „Nincs többé hadidicsőségünk, nincs gazdaságunk, sem energiánk, sem politikai befolyásunk, ámbár elég merészek vagyunk magunkat a nagyhatalmak közé számítani. Egyetlen és kétségbevonhatatlan jogezimünk a dicsőségre, hogy kiváló egyéniségeket hozunk a világra; de ezt is elfelejtjük és azon igyekszünk, hogy az egyéniségeket kiirtsuk. Ugyanez történt Franciaországban a nantesi ediktum visszavonulása után”.

Hol van Zola? Mint Turinból jelentik, Zola az ottani lapok szerint jelenleg Olaszországban és pedig Valsatinában tartózkodik.

Eltűnt követségi titkár. A Journal jelenti, hogy a párisi japán követség titkára, a ki tegnap elutazott Havra felé, eltűnt. Nem lehetetlen, hogy a liseux-i katasztrófa áldozatai között van.

A német császár Nauheimben. Vilmos császár a majnai csapatszemle után szombaton Nauheimbe megy, a hol látogatást tesz majd Erzsébet királynénál.

A pápa állapota. Rómából jelentik, hogy a pápa tegnap sokkal jobban érezte magát és az éjjelt is nyugodtan töltötte. Ma ismét rendes életmódját folytatta, sétát tett a vatikáni kertekben és ismét kihallgatásokat adott.

Halálos párbaj. Pozsonyból írja levelezőnk, hogy vasárnap a ligetben közel a csónakdához Augustia Gyula bécsi számtiszt és Kalbasa Vazil hadnagy összeszólkoztak egymással. A szóvitakozást tettelegelés követte. Hétfőn délben ez ügyből kifolyólag igen szomorú feltételek mellett pisztolypárbaj volt. Kalbasát, kinek pisztolya csütörtököt mondott, ellenfelének első golyója leterítette. A golyó nyakába furódott s az üterét átlötte. Kalbasa rögtön meghalt.

Meghalt a pofontól. Mint Berlinből jelentik, ott egy Türkenbeütel nevű gárda-vertes-ezredbeli tizedes úgy pofon vágott egy Müller nevű önkéntes vertes katonát, hogy az előbb hátratántorodott, aztán fejével egy szekrénynek esett. A szerencsétlen eszméletlenül összerogyott; gyorsan orvost hívtak, de az már nem tudott segíteni rajta. A szegény gárda-vertes huszonöt perc alatt meghalt. A brutális tizedest letartóztatták.

Báter menyét. Egy német szaklapban érdekes megfigyelést olvastunk utóbb. A megfigyelő ugyanis a réten sétálgatva, észreveszi, hogy két fekete holló krákgva, hol lecsap a földre, hol éktelen kiabálás közt újból felrepül; ez a játék így ismétlődött jó sokáig. A megfigyelő most óvatosan ama pont felé tartott, a hol a két holló szüntelenül lecsapott s látja, hogy azok egy menyétet attakiroznak. A kis zsvánfi azonban a hollók támadásaitól nem ijedt meg, hanem farára ültve, harezra készen várta a támadókat. S a hollók nem is bírtak vele, mert a hogy egyikök a menyét közelébe tolokodott, az rendesen odaugrott s a gége táján megharapta a támadó madarakat, melyek a körülbelül egy órai eredménytelen hajsza után végre is legyőzötten hagyták el a csatatér.

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara értesítései.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmi leírásokat küldte be: Befűző szerkezet varrótük számára. Ujtások, matricákat szedő és stereotyp sorokat öntő gépeken. Hálószerkezet tisztító hengerek szitagépek részére. Mechanikusan mozgatott varrógép. Papirdoboz készítő gép. Ellenőrző pénztárnál alkalmazandó készülék befizetett összegekről szóló nyugták kiadására. Berendezés kenyértésztnak folytonos előállítására. Vágó készülék szövetkiszabó gépeken. Ujtás hidraulikus szivattyukon és motorokon. Fa szárítására és tömörítésére szolgáló készülék. Vasuti kocsi kapcsolás. Téglafedőeserép és hasonló tárgyak előállítására szolgáló gép és forma. Gömb alakú előzetbetét. Kerékpár megőrzésére szolgáló automata. Szokásos tüzelés. Eljárás levegőn el nem málló carbid előállítására szállítható, szétszedhető vásárbódé. Szabályozható iskolapad.

Mindazon, a kik a találmányok iránt érdeklődnek, a szabadalmak leírását és rajzait kamaránknál megtekinthetik.

A m. kir. államépítészeti hivatal M.-Szigeten közhírré teszi, miszerint a Czibó határi hid felszerkezetének helyreállítása 2959 frt 90 krnyi költséggel enge-

délyeztetvén a vállalkozók ajánlataikat nevezett hivatalhoz f. hó 22-ig beadhatják.

A debreczeni kir. itélőtábla és kir. főügyészség, ugyszintén a debreczeni, m.-szigeti, nyiregyházi, szatmári és zilahi kir. törvényszékek és az ezek területén levő törvényszékek és kir. ügyészség részére az 1899. évre mintegy 5000 bécsi font faggyasz (stearin) gyertya szükségeltetik. — A szállítást eszközölni kívánók ajánlataikat a debreczeni kir. itélőtábla elnöki titkárához f. hó 26-ig adják be.

Debreczen, 1898. aug. 15.

Kereskedelmi és Iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. augusztus hó 17-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	120.50	121. —
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2%	—	119.25	120.25
„ koronajárdék 4%	—	98.60	99.10
„ regále vált. köt. 4 1/2%	—	100.60	101.35
Osztrák aranyjárdék 4%	—	121.50	122. —
Egységes államkötvény 4 1/2%	—	101.50	102. —
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140. —	140. —

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	396.25	397.50
Osztrák hitelbank részvény	—	362.60	362.80
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	102.75	103.25

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	122.25	123. —
„ 3%-os	103. —	104.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	123. —	124. —
Magyar vörös keresztorsjegy	10.50	11. —
Osztrák „	20. —	20.50
Olasz „	11.50	12. —
Bazilika sorsjegy	—	6.75
Jó-szív „	—	3.90
	—	4.15

Pénzmenek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.68
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.52	9.55
1 Sovereigns	—	—	11.98	12.02

Budapesti gabonátőzsde.

I. Készaru-üzlet.

1898. aug. 16-án.

A buzaüzletben ma készaru 5 krral csökkent.

A kínálat kocsiakománnyokban élénk volt. Eladatott lanya hangulat mellett 35,000 mm., melyekért 15–20 krral olcsóbb árt fizettek.

Rozs kereslethiány következtében 10 krral olcsóbb lett.

Tengeri változatlan maradt.

Zabban elkelt néhány kocsiakomány változatlan áron.

Eladatott:

Buza új. Tiszavidéki. 100 mm. 81 k. 9.70 forinton, 500 mm. 81 k. 9.70 forinton. 400 mm. 81 k. 9.70 forinton, sárga, 100 mm, 82 k. 9.70 frton, sárga, 100 mm. 81 k. 9.70 frton, mind három hónapra.

II. Matáridő-üzlet.

Az üzlet lanya hangulatban és olcsóbb áron indult meg és a forgalom mérsékelt volt. Az üzlet folyamán az arak kisebb hullámzások után, ismét kissé emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	8.17 — 8.19
„ júniusra	— — —
Rozs szeptemberre	6.48 — 6.50
Tengeri máj.—jul.-ra	4.17 — 4.23
Zab szeptemberre	5.33 — 5.36

Délután 4 órakor zárlat:

Buza júniusra	— — —
„ őszre	8.13 — 8.10
Rozs szeptem.	6.48 — 6.50
Zab	5.35 — 5.37
Tengeri máj.—jun.	4.22 — 4.24
Repeze augusztusra	12.50 — 12.60

Menetrend.

I. Debreczeni országos vásár alkalmával:

(az ugynevezett fővásár vasárnapján és hétfőjén)

a) Debreczen — püspökladányi vonal.

1778 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	Vegyes von 1723 I. II. III. o.
146	Ind. Püspök-Ladány érk.	128
208	Kaba	108
228	Szoboszló	1244
284	Vérvölgy 104. sz. őrház	×1231
241	Ebes	1224
250	Ondód 107. sz. őrház	×1214
303	Érk. Debreczen Ind.	1200

b) Debreczen — szerencsi vonal.

4667 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4670 sz. vonat I. II. III. o.
719	Ind. Hadház érk.	858
×787	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	×840
755	Érk. Debreczen Ind.	820

II. Nyiregyházi országos vásár napján:

4668 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	4669 sz. vonat I. II. III. o.
554	Ind. Debreczen érk.	607
×614	Alsó-Józsakert 117. számú őrház	×550
684	Hadház	530
648	Téglás	510
706	Ujfehértó	450
×721	Császárszállás m. r. h.	×420
781	Érk. Nyiregyháza Ind.	414

III. Szatmári országos vásár napján:

1779 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások	1774 sz. vonat I. II. III. o.
656	Ind. Királyháza érk.	702
720	Fekete-Ardó	642
×733	Nevetlenfalu 98. sz. őrház	×620
741	Halmi	622
800	Mikola	540
823	Érk. Szatmár Ind.	518

IV. Munkácsi országos vásár napján:

470 sz. vonat I. II. III. o.	Állomások
506	Ind. Csap
603	Eszeny 225. sz. őrház
626	Bátyu
643	Barkaszó 278. sz. őrház
676	Sztrabicsó-Gorond
717	Érk. Munkács

V. Derecskei országos vásár napján:

Vegyes vonat 4515 4517 I. II. III. o.	Állomások	Vegyes vonat 4516 4518 I. II. III. o.
850 420	Ind. Derecske érk.	704 254
910 440	Érk. Sáránd Ind.	645 284

Megjegyzések.

1. Az állomások neveitől balra fekvő idők felülről lefelé, a jobbra fekvő idők pedig alulról felfelé olvasandók.
2. A vonatok közlekedési ideje a közép-európai idő szerint van kitüntetve.
3. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.
4. × = Feltételes megállás.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal

NYILT-TÉR.

Vese, húgyhólyag, húgydara és közhvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

738-30-15

Lukács Ármin

Debreczen

bank-, gabona- és termény-bizományi üzlete

elfogad megrendeléseket a

budapesti kőszénbánya s téglagyár

által készített disztéglák, téglalemezék és konyha, folyosók, kapubejáratok burkolására való kerámitra gyári áron.

Bővebb felvilágosítással vagy utbaigazítással szolgál szóval vagy levélileg

Lukács Ármin

IV. ker., Széchenyi-utca 24. sz.

761-3-2

6195. tkv.

1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kiss Gáborné Holkó Julianna végrehajtónak Turi Imre végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a derecskei kir. járás-bíróság) területén levő M.-Pályiban fekvő a m.-pályi 18. sz. tjkvben A. I. 118., 119., 485., 629/a. hrsz. a foglalt ingatlanoknak Turi Imrét illető felerészére a Kovács Dánielné haszonélvezeti jogának épségében tartása mellett 1580 frtban; — az ugyanazon számú tjkvben A + 356. hrsz. a foglalt ingatlanok Turi Imrét illető fele részére a Kovács Dánielné haszonélvezeti jogának épségében tartása mellett 78 frtban; — a m.-pályi 161. sz. tjkvben A + 266. hrsz. a foglalt ingatlanra 848 frtban; — a m.-pályi 254. sz. tjkvben A + 385. hrsz. a foglalt ingatlanok Turi Imrét illető 3/4 részére 154 frtban; — a m.-pályi 439. sz. tjkvben A + 265. hrsz. a foglalt ingatlanra 19 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi szeptember hó 22 ik napján délelőtt 9 órakor M.-Pályi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 158 frtot, 7 frt 80 krt, 84 frt 80 krt, 15 frt 40 krt, 1 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi június hó 17. napján.

Nagy Károly,

kir. táblai bíró.

774-1-1

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

Kitűnő hatású szénsavas nátriumainál és csekély szabad szénsavánál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál sőt egyenesen nélkülözhetetlen, ha, mint a tüdővészeseknél, vérzésekre való hajlandóság van jelen. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek. Előnyösen hat a hólyag hurutos állapotainál, mert akadályozza a húgysavas sók lerakódását és így a kö- és homokképződést. Ezek eredményezték azt, hogy a legkiválóbb orvosi kapacitások mindig a legszívesebben használják és mindig előnyt adnak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószerek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8.

cs. és kir. udvari szállító.

V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.